

Pirkanmaan hyvinvointialue
PL 272, 33101 Tampere
pirha.fi

Valiokunnan lausunto
21.8.2024

Monipalveluvaliokunnan lausunto vuoden 2025 talousarvion tavoitteista.

Monipalveluvaliokunta on käsitellyt Pirkanmaan hyvinvointialueen vuoden 2025 talousarvion tavoitteita kokouksessaan 29.5.2024 ja lausuu seuraavasti:

Monipalveluvaliokunta kiittää mahdollisuudesta lausua Pirkanmaan hyvinvointialueen vuoden 2025 talousarvion tavoitteisiin.

Talousarvioon liittyviä tavoiteasetantaa on vähennetty merkittävästi vuoden 2024 talousarviosta. Emme pidä tätä täysin onnistuneena valintana. Haluamme muistuttaa, että tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota keväällä 2024 siihen, että tärkeisiin strategisiin linjauksiin liikkuvista ja digitaalisista palveluista ei ollut asetettu mitään tavoitteita. Tällainen tilanne täytyy välttää ja keskeisiin valintoihin on asetettava selkeät tavoitteet.

Toteamme, että talousarviota laaditaan hyvinvointialueen kannalta haastavassa ympäristössä. Valittujen toimenpiteiden tulisi kaikin tavoin tukea pitkäaikaista kustannuskehitykseen vaikuttamista. Sellaisia toimia, jotka lisäävät myöhemmin hyvinvointialueen kustannuksia, tulee välttää.

Esitämme seuraavien tavoitteiden huomioimista vuoden 2025 talousarvion valmistelussa:

1. Esitämme, että Pirkanmaan hyvinvointialue ei luovu 14 vuorokauden hoitotakuusta. Hoitotakuun toteutumisen siirtäminen kolmeen kuukauteen tulee lisäämään sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannuksia tulevaisuudessa. Askelten ottaminen taaksepäin ei kannata ja se aiheuttaisi toteutuessaan myös merkittäviä sivuvaikutuksia hyvinvointialueen soteelinjojen organisoinnissa.
2. Perusterveydenhuollon toiminnan vahvistaminen omalääkäri-hoitajamallin käyttöönotolla. Tämä malli parantaa hoidon laatua ja vähentää sairaalapalveluiden (=erikoissairaanhoidon) kustannuksia. Sosiaali- ja terveysministeriön sivuilla todetaan,

että 2000-luvulla kertynyt vahva tieteellinen näyttö osoittaa, että saman yleislääkärin hoitaessa potilasta terveydenhuollon kokonaiskustannukset ovat pienemmät, päivystyskäyntien ja ennaltaehkäistävissä olevien sairaalajaksojen määrä on pienempi, kuolleisuus on vähäisempää, sairauksien hoitotasapaino on parempi, liitännäissairauksien ja komplikaatioiden, kuten sepelvaltimotaudin, aivoverenvuotojen, sydäninfarktien riski pienenee, potilasturvallisuus paranee ja potilastyytyväisyys, potilaan turvallisuuden tunne ja luottamus lääkäriä kohtaan paranevat. Hoidon tukena on omahoitaja. Asiakkaalla pitäisi olla oikeus omaan lääkäriin ja hoitajaan.

3. Liikkuvien ja digitaalisten palveluiden päätökseen tulee liittää selkeät toiminnalliset ja laadulliset tavoitteet vuodelle 2025 ja samalla ilmaistava kuinka toteutetaan yhdenvertaiset ja saavutettavat palvelut näiden piirissä olevilla alueilla.
4. Henkilökunnan osaamisen mahdollistaminen sosiaali- ja terveyspalveluiden kehittämisessä ja innovatiivisten toimien käyttöönottamisessa hyvän johtamisen, esihenkilötyön ja työilmapiirin aktiivisessa parantamisessa. Tämä vaikuttaa myönteisesti myös vuokratyövoiman käytön tarpeen vähentämiseen.
5. Kriittiset henkilökuntaan liittyvät asiat aluehallituksen henkilöstöjaoston käsiteltäväksi ennen niiden antamista eteenpäin. Näin vältetään parhaiten mm. julkisuusskynnyksen ylittäviä kohuja ja niistä syntyviä kolhuja.
6. Ennaltaehkäisevien toimien vahvistaminen lasten, nuorten ja perheiden palveluissa. On pystyttävä tarjoamaan ennaltaehkäiseviä toimia lapsille ja nuorille sekä heidän perheille. Monipalveluvaliokunnan mietinnöissä (lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluiden järjestäminen sekä lastensuojelun järjestäminen) kiinnitetty erityistä huomiota ennaltaehkäisevien toimien vahvistamiseen lasten, nuorten ja perheiden palveluissa, Tämä strateginen esitys on perustunut asiantuntijoiden lausuntoihin.
7. Oman toiminnan tavoitteellinen, määrätietoinen kasvattaminen sosiaalipalveluissa . Erityisesti ikäihmisten, lastensuojelun sijaishuollossa, päihde- ja mielenterveyteen liittyvissä asumispalveluissa.
8. Lähitorien ennaltaehkäisevän roolin kasvattaminen eri asiakasryhmien toiminnassa yhteistyössä alueen kuntien kanssa. Määrätietoisella ennaltaehkäisevällä toiminnalla voidaan vaikuttaa mm. ikäihmisten asumispalveluiden ja kotihoidon sekä

sairaalapalveluiden kustannuksiin. Lähitorien määrän kasvattaminen riittäväksi, joko kiinteällä tai liikkuvalla toiminnalla siten, että saavutettavuus paranee.

9. Monituottajuuden ja ostopalvelujen huolellinen arviointi kustannusten ennustettavuuden näkökulmasta.
10. Esitämme, että Pirkanmaan hyvinvointialue ei korota vuoden 2025 talousarviossa asiakasmaksuja. Elinkustannusten ja korkojen nousu sekä asumistuen leikkaukset koettelevat monien perheiden taloutta sekä toimeentuloa. Syyskuussa nouseva arvonnisävero lisää haasteita. Hyvinvointialueen asiakasmaksujen nostaminen ei ole järkevää tässä tilanteessa.
11. Esitämme, että hyvinvointialue neuvottelee syksyn 2024 aikana kuntien kanssa vuokralla olevien kiinteistöjen vuokrista ja pyrkii alentamaan niitä.

Monipalveluvaliokunnan puolesta 21.8.2024

Markku Virkamäki, puheenjohtaja

Mauri Jussila, 1. varapuheenjohtaja

Mervi Veijola, 2. varapuheenjohtaja